

Datum
2025-12-09

Diarienummer
Af-2025/0083 8977

Ert diarienummer
Ju2025/01907

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Arbetsförmedlingens remissvar: Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Förslagen i utredningen rör främst migrations- och integrationspolitiska frågor. Arbetsförmedlingen tar inte ställning till dessa aspekter, utan lämnar enbart synpunkter på de förslag som myndigheten bedömer kan påverka arbetsmarknadens funktionssätt.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker följande förslag:

- Barn som fyllt 18 år i Sverige ska kunna behålla uppehållstillstånd på grund av anknytning till föräldrar eftersom det bedöms stärka Sveriges attraktionskraft för högkvalificerad arbetskraft.
- Försörjningskravet ska gälla även vid en förlängning av uppehållstillstånd och att andra familjemedlemmars inkomster ska beaktas vid bedömningen, för att skapa tydligare incitament till egen försörjning.
- Försörjningskravet ska gälla även vid prövning av en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd vid anhöriginvandring kopplat till arbetskraftsinvandring.
- Ett försörjningskrav vid anhöriginvandring ska införas för forskare.

Datum
2025-12-09

Arbetsförmedlingen avstyrker följande förslag:

- En tvåårig väntetid för anhöriginvandring vid tillfälligt uppehållstillstånd eftersom forskning visar att tidig familjeåterförening bidrar till bättre förutsättningar för etablering. Statistik visar också att 40 procent av flyktingar och anhöriga som togs emot 2019–2021 var i arbete efter två år.
- En sänkt åldersgräns för anhöriga barn från 21 till 18 år för arbetskraftsinvandrare, eftersom möjligheten att leva med sin familj, påverkar arbetskraftsinvandrares beslut att acceptera ett arbete i Sverige.

Arbetsförmedlingens synpunkter

Allmänna synpunkter

Arbetsförmedlingen ser positivt på tydligare regler och stärkta incitament till egen försörjning, vilket kan bidra till en mer målinriktad etablering. Men i linje med tidigare remissyttranden¹ betonar Arbetsförmedlingen att det inte är självklart att förslagen leder till ökad motivation eller bättre etablering.

Myndigheten instämmer i utredningens bedömning att de föreslagna åtgärderna sannolikt kan leda till att färre personer söker och beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Detta riskerar i sin tur att minska tillgången på arbetskraft och därmed försvåra kompetensförsörjningen för såväl privata som offentliga arbetsgivare.

Utredningen bedömer att fler utrikes födda kvinnor kommer få avslag på sina förlängningsansökningar. Arbetsförmedlingen har i tidigare remissyttranden² uppmärksammat utrikes födda kvinnors ställning på arbetsmarknaden och ser risker för försämrade etableringsmöjligheter av utredningens förslag.

Effekterna på arbetsmarknadens funktion är svåra att uppskatta vilket understryker behovet av övergripande konsekvensanalyser av de senaste reformerna inom migrations- och integrationsområdet.

¹ Arbetsförmedlingens remissvar: Utkast till lagrådsremiss - Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl, Af-2023/0022 5423.

² Arbetsförmedlingens remissvar: Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31) samt Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53)

Datum
2025-12-09

6.2.5 Väntetid vid anhöriginvandring vid tillfälligt uppehållstillstånd

Arbetsförmedlingen avstyrker förslaget. Forskning³ visar att uppskjuten familjeåterförening leder till sämre etablering på arbetsmarknaden och lägre inkomster. Familjer har generellt fler sociala kontakter i det omgivande samhället än personer som tvingas leva separerade från sina anhöriga. Fördröjd återförening riskerar därför att försvåra både integration och självförsörjning, genom ökad osäkerhet och psykisk stress.

Statistik från SCB visar att drygt 40 procent av flyktingar och anhöriga som togs emot 2019–2021 var i arbete efter två år, och att 21 procent av dem som togs emot 2023 etablerade sig redan inom ett år. Eftersom det finns individer som når försörjning tidigare än två år, och en familjeåterförening bidrar till bättre etablering avstyrker myndigheten förslaget.

7.2.5 Uppehållstillstånd för nära anhöriga

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget att barn som har fyllt 18 år i Sverige ska kunna beviljas förlängt uppehållstillstånd på grund av anknytning till sina föräldrar. En sådan ordning bedöms kunna stärka Sveriges attraktionskraft för högkvalificerad arbetskraft med barn i övre tonåren.

8.7.1 Försörjningskravet

Arbetsförmedlingen har tidigare, i sitt yttrande över promemorian *Självförsörjning som krav för svenskt medborgarskap (Ju2025/00667)* och i *SOU 2025:1 Skärpta krav för svenskt medborgarskap*, tillstyrkt förslaget om ett försörjningskrav men också framhållit att ett skärpt försörjningskrav kan få konsekvenser särskilt för personer som står långt från arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen vill särskilt betona att försörjningsförmåga i hög grad påverkas av faktorer som konjunkturläget, utbildning, språkkunskaper, hälsa samt strukturella hinder.

Arbetsförmedlingen hänvisar således till sina tidigare yttranden i frågan om försörjningskrav.

8.7.3 Försörjningskravet ska gälla även vid en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget att försörjningskravet ska gälla även vid ansökan om fortsatt uppehållstillstånd och att andra familjemedlemmars inkomster ska beaktas vid bedömningen.

³ Se bl.a. Swedish Red Cross, Humanitarian Consequences of Family Separation and People Going Missing, 2019.

Datum
2025-12-09

Myndigheten delar utredningens bedömning att ett tydligt försörjningskrav kan främja etablering på arbetsmarknaden och skapa starkare incitament till egen försörjning.

Det finns dock en risk att personer som behöver vidareutbilda sig eller validera sina kunskaper för att bättre motsvara arbetsmarknadens behov avstår från detta. I stället kan de välja enklare, mindre kvalificerade arbeten, vilket på sikt riskerar att missgynna både individen och arbetsmarknaden som helhet.

12.2.2 Anhörigkrets för person med nationellt arbetstillstånd

Arbetsförmedlingen avstyrker förslaget att begränsa anhörigkretsen till barn under 18 år från dagens 21 år. Möjligheten att leva med sin familj i Sverige, även med barn över 18 år, kan påverka arbetskraftsinvandrares beslut att acceptera ett arbete här. En begränsning av anhörigkretsen kan därför få konsekvenser för både omfattningen av arbetskraftsinvandringen och arbetsgivares möjligheter att rekrytera inom bristyrken. Myndigheten anser därför att dessa arbetsmarknadseffekter bör beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget.

12.2.3 Försörjningskravet vid anhöriginvandring kopplad till arbetskraftsinvandring

Arbetsförmedlingen delar utredningens ambition att stärka möjligheterna till egen försörjning och skapa ett tydligare regelverk för anhöriginvandring. Myndigheten tillstyrker därmed förslaget att försörjningskravet även ska omfatta ansökningar om fortsatt uppehållstillstånd, men noterar att kravet kan försvåra möjligheterna att attrahera och behålla internationell kompetens.

12.2.5 Försörjningskrav vid anhöriginvandring införs för forskare

Arbetsförmedlingen tillstyrker införandet av ett försörjningskrav även för forskare eftersom åtgärden bedöms stärka regelverkets tydlighet och likabehandling mellan olika grupper av arbetstagare.

Övriga synpunkter

I utredningen anges på sidan 146 att föreslagna ändringar i 5 kap. 3 § utlänningslagen ska medföra följdändringar i samtliga förordningar som hänvisar till denna bestämmelse. Det framgår att förslaget omfattar bland annat ändringar i förordning (2018:42) om särskilt anställningsstöd samt i förordning (2022:807) om statlig ersättning för arbete i etableringsjobb.

Förordning (2018:43) om stöd för nystartsjobb nämns dock inte i utredningen. Myndigheten anser att det är möjligt att denna förordning har undgått uppmärksamheten i samband med utarbetandet av förslaget.

Datum
2025-12-09

Med hänsyn till att förordningen också hänvisar till 5 kap. 3 § utlänningslagen, bedömer Arbetsförmedlingen att det är lämpligt att föra fram behovet av att även denna förordning anpassas i samband med de föreslagna ändringarna, för att säkerställa rättslig enhetlighet och funktionell samstämmighet i regelverket.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Hemström Hemmingsson

Erica Gelis

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektören Maria Hemström Hemmingsson. Ärendet har föredragits av kvalificerade handläggaren Erica Gelis.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningsdirektören Eva Samakovlis och enhetschefen Lars Lindvall deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.